

Áttörés a H2020 kutatói bérek szabályozásában

A versenyképes kutatói bérek elszámolása a Horizont 2020 keretprogramból finanszírozott projektek esetében kihívást jelent a közfinanszírozású kutatóhelyek számára. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal a hazai intézmények érdekeit képviselve és a többi érintett tagállammal együttműködve sürgetett megoldást az Európai Bizottságnál és most az elszámolási szabályozások módosítása várható.

Az előző uniós költségvetési ciklus keretprogramjához (FP7) képest a 2014-ben indult [Horizont 2020 \(H2020\)](#) kutatási és innovációs pályázati keretprogram esetében jelentősen megszigorodtak a projektalapú fizetéskiegészítési lehetőségek – a Strukturális Alapokból vagy hazai forrásból finanszírozott projektekben dolgozó kutatók bérezéséhez képest –, hátrányos helyzetbe hozva ezzel a H2020-projektekben dolgozó hazai kutatókat. A fizetéskiegészítési lehetőségek megszűrése tovább növelte a nyugat-európai kutatók és a kelet-közép-európai országok közalkalmazotti bérezésű kutatói közötti bérfeszültséget is. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal a kezdetektől [kiemelt figyelmet szentelt annak](#), hogy a hazai intézmények érdekeit képviselve és a többi érintett tagállammal együttműködve megoldási javaslatokat tegyen az Európai Bizottság szakértőinek és testületeinek.

Az Európai Bizottság február végén megjelent közleménye jelzi, hogy az uniós szerv – a több éve zajló tárgyalások eredményeként – elismerte a keretprogram kezdete óta érvényesülő elszámolási szabályok kedvezőtlen hatását, és az EU13 kutatóinak hátrányos helyzetét orvosló **új szabályok bevezetését tervezi**.

Első lépésként [módosították a támogatási szerződés minta szövegét](#) a 8000 eurós korlátozás alá eső kiegészítő juttatás (additional remuneration) fogalmának megváltoztatásával és ezáltal az alaplér (basic remuneration) fogalmának kiterjesztésével.

Ennek megfelelően az alaplér keretében elszámolhatóvá válnak bizonyos projektalapú bérkomponensek.

- A projektalapú bérkomponensek elszámolhatóságának szélesebb körű elfogadtatása jelentős tárgyalási eredmény, és komoly előrelépés a hazai kutatók H2020-projektekben való közreműködésének méltányos anyagi elismerése terén.

Az új szabályok alkalmazása azonban még mindig **számos gyakorlati kérdést vet fel**.

- Többek között várat magára annak tisztázása, hogy több egyidejű hazai támogatási program esetén melyik és milyen összeggel minősül közülük megfelelő referenciapontnak a H2020 alaplér kalkulációja szempontjából.
- Az Európai Bizottság tervei szerint várhatóan az uniós társfinanszírozású programok (pl. GINOP, VEKOP) is minősülhetnek nemzeti programnak ebből a szempontból, de továbbra is kérdés, hogy az egyes H2020-projekt típusok esetén mely hazai pályázati konstrukció – pl. a Lendület program, a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) vagy a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innováció Alap (NKFI Alap) – pályázataiban rögzített bérszintet kell alapul venni.
- Szintén megerősítésre vár az az információ, hogy az Európai Bizottság tervei szerint a referencia-bérszint az intézményi gyakorlathoz (a ténylegesen kifizetett bérszinthez), nem pedig az adott programban megengedett maximális bérszinthez fog kötődni.

A fenti kérdéseket is tisztázó részletszabályok véglegesítése és közzététele április végére várható a Bizottság részéről, amiről **az NKFI Hivatal** a megjelenést követően **a honlapján ad tájékoztatást**, illetve [a Nemzeti Kapcsolattartói Hálózat](#) közreműködésével konzultációs lehetőséggel is támogatja a hazai pályázókat a kedvezőbb szabályozási feltételek megfelelő alkalmazásában.

A támogatási szerződésminta módosítása **a kutatói bér kérdésén túl az alábbi területeken hoz változást**:

- rugalmasabb szabályok a belső számlázásra vonatkozóan,
- a nem munkaszerződés vagy kinevezési okirat keretében a projekt megvalósításában közreműködő magánszemélyekre vonatkozó szabályok változása,
- a működési támogatásban részesülő intézményekre vonatkozó szabályok pontosítása,
- annak egyértelműsítése, hogy a finanszírozásra nem jogosult nemzetközi partnerek költségvetését is fel kell tüntetni a költségtervben,
- a Bizottság viszonylatában a Participant Portal elektronikus felületnek mint fő kommunikációs csatornának a megmaradása a projekt lezárást követően is.

A H2020 várhatóan módosuló szabályozása eredetileg a 2004 óta csatlakozott és jellemzően eleve kevesebb forrást elnyerő tagállamok – az úgynevezett EU13 – kutatóit érintette elsősorban hátrányosan. A H2020 program szabályozása szerint ugyanis a pályázat költségvetéséből elsősorban a kutatók alaplérére finanszírozható, a kutatók a H2020-projektekben való közreműködésért az alaplérükön felül csak csekély kiegészítő juttatásban részesülhetnek. Ez komoly bérfeszültséget eredményezett a lényegesen magasabb alaplérrel rendelkező nyugat-európai államok és a kelet-közép-európai országok közalkalmazotti bérezésű kutatói között, mivel ezekben az országokban – így Magyarországon is – a kutatói pluszteljesítmény anyagi elismerése a gyakorlatban projektforrásból történik. Az eredeti elszámolási szabályok – melyeknek most a módosulása várható – a projekt időtartamára vonatkozó, béren felül adható projektösszeg mértékét 8000 euró/év összegben maximalizálják, mely magában foglalja a bruttó összeg felét jelentő bért terhelő adókat és járulékokat is. A havi nettó 333 euró maximált kiegészítés nem kompenzálja az európai szinten jelentkező bérkülönbséget. Az EU13 kiemelkedő kutatóinak megtartásához azzal tudna hozzájárulni a H2020 program, ha a projekt időtartama alatt az állami bérnél magasabb alaplér elszámolására biztosítana lehetőséget.

A visszamenőleges hatályú változásokat az Európai Bizottság az alábbi dokumentumban foglalta össze:
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/mga/h2020-mga-art-updatehistory_en.pdf

A Bizottság sajtóközleménye:

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?&na=na-270217&pg=newsalert&year=2017>

Az NKFI Hivatal korábbi cikke a témáról:

[Fellépés a kutatói bér H2020 elszámolási szabályainak módosításaért](#)